

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **N. D. M.**, zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem se sídlem S. K. Neumana 2052/0, Varnsdorf, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 7. 2020, čj. CPR-8528-4/ČJ-2019-930310-V242, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 11. 2020, čj. 64 A 6/2020-36,

t a k t o :

Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, odboru cizinecké policie (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 28. 1. 2019, čj. KRPC-37758-96/ČJ-2017-020023, bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce (dále „stěžovatel“) podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 7. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovena doba, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie na dobu 1 roku. Proti rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, o kterém žalovaná rozhodla tak, že jej zamítla a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila. Následně podal stěžovatel u Krajského soudu v Českých Budějovicích žalobu proti rozhodnutí žalované, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost a spolu s ní požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil tím, že není možné v současné době odletět z ČR do Vietnamu z důvodu chybějících komerčních letů. Vietnamské velvyslanectví zajišťuje jednou za čas repatriční let, avšak ten je kapacitně omezen, a navíc cena tohoto letu je kolem 60-90 tis. Kč, což není v jeho možnostech. Na území ČR má celou svoji rodinu. Žije zde jeho otec, matka a sestra, kteří mají v ČR povolený pobyt. V domovském státě stěžovatel nikoho nemá. Stěžovatel poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, čj. 6 As 82/2012-37, ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100, a ze dne 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS. Žádá proto, aby byl odkladný účinek přiznán a nebylo tím porušeno jeho právo na spravedlivý proces a legitimní očekávání.

[3] Žalovaná vyslovila nesouhlas s návrhem na přiznání odkladného účinku. Uvedla, že nemůže být užito odůvodnění zásahem do práva na spravedlivý proces pro legalizaci dalšího pobytu stěžovatele na území ČR. Přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým

veřejným zájmem, a to tím, aby se na území ČR zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád ČR.

[4] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[5] Odkladný účinek kasační stížnosti představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Kasační stížnost, jako mimořádný opravný prostředek, směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je proto třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu narušit.

[6] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti věci. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozhodnutí aprobevaného rozsudkem krajského soudu. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, kdy zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebestříšnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká. Zpochybnění přiznání odkladného účinku pro rozpor s důležitým veřejným zájmem leží oproti tomu na žalovaném (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, čj. 52 Ca/2003-144, č. 87/2004 Sb. NSS).

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobilé odvrátit stěžovatelem tvrzenou újmu spočívající v nezbytnosti vycestovat z území ČR zpět do Vietnamu. Žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu kasační stížnost v téže věci odkladný účinek nemá a Nejvyšší správní soud rozhoduje o jeho přiznání v souladu s výše citovanými ustanoveními. Tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území ČR tak lze přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odvrátit, neboť v opačném případě, by stěžovatel v souladu s rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl povinen vycestovat.

[8] Obecně lze konstatovat, že je judikatura Nejvyššího správního soudu ve vztahu k přiznávání odkladného účinku kasační stížností ve věcech správního vyhoštění poměrně vstřícná (viz např. stěžovatelem citované usnesení NSS sp. zn. 6 As 82/2012). Zdejší soud již v usnesení sp. zn. 1 Azs 160/2014, na které stěžovatel v návrhu taktéž odkazoval, dospěl k závěru, že pokud je přezkoumáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, je újma hrozící stěžovateli při výkonu takového rozhodnutí zřejmá z jeho samotné povahy. Taková újma spočívá jak v zajištění práva na spravedlivý proces, tak práva na respektování soukromého a rodinného

pokračování

života. K existenci takové možné újmy přitom musí kasační soud přihlédnout i tehdy, jestliže stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku sám netvrdí žádné konkrétní skutkové okolnosti svého případu nebo neoznačí důkazy, jimiž lze prokázat možnost vzniku nenahraditelné újmy vzniklé nepřiznáním odkladného účinku. V usnesení ze dne 29. 5. 2019, čj. 8 Azs 147/2019-22, Nejvyšší správní soud nicméně zdůraznil, že dosavadní judikatura zdejšího soudu ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nemůže být chápána jako důvod pro automatické přiznávání odkladného účinku kdykoliv, kdy o něj stěžovatel požádá, aniž by soud ve věci zkoumal naplnění výše uvedených požadavků stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. (ve spojení s § 120 téhož zákona).

[9] Jak Nejvyšší správní soud uvedl v bodě [6] tohoto usnesení, stěžovatel má povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti věci. Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku toliko uvedl, že v současné době nejsou komerční lety do Vietnamu, kapacitně omezené repatriační lety jsou pro něj drahé a ve Vietnamu nikoho nemá, neboť otec, matka a sestra žijí v ČR. Dále se dovolává práva na spravedlivý proces a legitimního očekávání.

[10] K tvrzené nemožnosti stěžovatele odletět do Vietnamu z důvodu chybějících komerčních letů Nejvyšší správní soud uvádí, že z dostupných komerčních vyhledávačů leteckého spojení (Skyscanner.cz, Kiwi.com apod.) je zřejmé, že v následujících měsících nejsou k dispozici přímé komerční lety mezi ČR a Vietnamem. Nejvyšší správní soud však podotýká, že chybějící přímé lety nemohou být překážkou pro vycestování cizince do země původu za předpokladu, že jsou k dispozici komerční lety s přestupem a cizinec neuvede žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by přestup pro něj představoval citelnou újmu. Let s případným přestupem nemůže být nadto překážkou vycestování za situace, kdy země původu cizince je vzdálena několik tisíc kilometrů od ČR, a dá se proto rozumně předpokládat, že nabídka přímých spojení bude slabá, ne-li nulová. Opačný závěr by vedl k absurdnímu vyloučení realizace správního vyhoštění jen z toho důvodu, že mezi ČR a zemí původu není přímé letecké spojení.

[11] Nejvyšší správní soud proto poznamenává, že stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mu přestupy mezi leteckými spoji při návratu do země původu mohly působit újmu. Zároveň vyhledávač leteckého spojení Skyscanner.cz nabízí v nejbližší době lety s přestupem mezi Prahou a Hanojí. Např. odlet 31. 1. 2021, 3 mezipřistání, orientační cena 25 033 Kč, nebo odlet 12. 2. 2021, 3 mezipřistání, orientační cena 18 552 Kč. Stěžovatel tak může vycestovat z ČR komerčním letem bez ohledu na případný repatriační let, který dle jeho tvrzení bývá rychle zaplněn a finančně je pro něj nedostupný.

[12] Stěžovatel dále pouze obecně konstatuje, že na území ČR žije jeho rodina, aniž by blíže rozvedl, v čem konkrétně by spočíval zásah do jeho soukromého a rodinného života, jestliže by odkladný účinek kasační stížnosti nebyl přiznán. Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel v žalobě k namítané nepřiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života uvedl, že se svou rodinou sdílí společnou domácnost. Ta ho finančně podporuje a on vypomáhá s vařením, nákupy a úklidem. Stěžovatel v zemi původu nemá nikoho z rodiny, ani žádné sociální a ekonomické zázemí. K těmto vesměs velice obecným tvrzením se krajský soud vyjádřil v bodě 42 napadeného rozsudku, ve kterém aproboval závěry žalované, která nezpochybnila, že správním vyhoštěním k zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele dojde. Dospěla však k závěru, že tento zásah je omezen časem jednoho roku, což je doba odloučení, kterou mohou příslušníci stěžovatelovy rodiny překonat, neboť již v minulosti absolvovali mnohem delší odloučení, a to i v době, kdy byl stěžovatel ještě dítě a pobýval ve Vietnamu bez jeho rodičů a sestry. Nejvyšší správní soud proto zdůrazňuje, že krajský soud v napadeném rozsudku uvedl konkrétní důvody, proč není správním vyhoštěním

nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatele. Ten měl možnost na tyto důvody reagovat v návrhu na přiznání odkladného účinku a přesvědčit Nejvyšší správní soud o tom, že by mu nepřiznáním odkladného účinku byla způsobena újma zásahem do jeho rodinného a soukromého života. Stěžovatel však zůstal i nadále v rovině zcela obecných tvrzení, která blíže nerozvedl, a ani nijak nedoložil. Nelze proto než dospět k závěru, že stěžovatel nedostál své povinnosti tvrdit a osvědčit vznik újmy. Obecné tvrzení stěžovatele o jeho rodině žijící v ČR nemůže bez dalšího obstát jako důvod pro přiznání odkladného účinku.

[13] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku odkazuje na v bodě [2] uvedená usnesení Nejvyššího správního soudu, ve kterých soud dospěl k závěru, že jedním z důvodů, proč přiznat odkladný účinek kasační stížnosti, bylo zajištění práva stěžovatele na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud nepochybně, že zajištění práva na spravedlivý proces může být dle individuálních okolností případu důvodem pro přiznání odkladného účinku. Nicméně jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod 61, „[o]becně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 s. ř. s.).“ Nelze proto automaticky bez dalšího přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze na základě obecné obavy stěžovatele z porušení práva na spravedlivý proces, jestliže stěžovatel soudu neposkytl konkrétní a osvědčená tvrzení, na jejichž základě by mohl soud dospět k závěru, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nezbytné pro zachování práva stěžovatele na spravedlivý proces.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené v případě stěžovatele neshledal naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku, neboť stěžovatel dostatečně netvrdil a neprokázal, že mu výkonem rozsudku krajského soudu nebo jeho jinými právními následky hrozí vznik újmy. Pouhá možnost odvrácení vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění neodůvodňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jestliže stěžovatel konkrétně netvrdí a neprokáže újmu, která mu v důsledku správním vyhoštění hrozí. Nejvyšší správní soud proto podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[15] Nejvyšší správní soud dodává, že usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím dočasné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. ledna 2021

Petr Míkeš
předseda senátu